

NETOP *nyt*

NETOP er et netværk af aftenskoler
og folkeoplysende foreninger

nr. 3 • september 2009 • 6. årgang

TEMA: Fremtidens folkeoplysning

Desuden i dette nummer:

FolkeOplysningsByen

Profilering og kompetence – vejen til succes

Sundt samarbejde – stor sundhedskonference

NETOP

Forbedrede vilkår

Den folkelige oplysning har sammen med uddannelse dannet grundlag for opbygningen af demokratiet, som vi kender det i dag," sådan skriver Undervisningsminister Bertel Haarder i det nummer af NETOPnyt, du holder i hænderne. Bertel Haarder fastslår, at folkeoplysningen er med til at give os – befolkningen – redskaber, så vi kan begå os i den tid vi lever i. Folkeoplysningen ruster den enkelte til at tage ansvar og deltage aktivt i debat og samfundsliv.

Derfor er det naturligvis glædeligt at kunne konstatere, at ministeren også understreger, at "... det er af stor betydning, at vi sikrer, at folkeoplysningen også fremadrettet kan danne rammerne for dette vigtige arbejde".

Med det gennemarbejdede forslag til nye rammer for folkeoplysningen, som Dansk Folkeoplysnings Samråd har lagt frem, er grundstenene lagt til netop at sikre, at folkeoplysningen kan spille denne vigtige rolle fremover.

Der er bud på en mere smidig lov, der er forslag til folkeoplysningens rolle i forhold til realkompetencearbejdet og forslag om et forstærket nationalt og lokalt samarbejde om oplysningsindsatser.

Det folkeoplysningsudvalg, Bertel Haarder har nedsat til at vurdere de lovgivningsmæssige rammer, har dermed fået helt konkrete forslag at arbejde ud fra, når der skal skrives anbefalinger. For som Bertel Haarder slutter af: "Anbefalingerne skal være med til, at vi kan forbedre vilkårene

for aktørerne på området, så de står endnu stærkere over for de udfordringer, som folkeoplysningen går i møde."

Bente Dahl
Landsformand

MEDLEMSBLAD FOR:

NETOP

Gammel Kongevej 39G, 1.
1610 København V
Telefon 33 93 00 96
Fax 33 33 00 96

NETOP Kerteminde
Gedskovvej 3
5300 Kerteminde
Telefon 63 32 20 96
Fax 63 32 20 97

www.netoplysning.dk
info@netoplysning.dk

Redaktion:
Bernhard Trier Frederiksen, ansvarshavende
Martin Hansen, redaktør

Redaktionsudvalg:
Søren Bjørnøen, Hovedstadens Husflid
Henriette C. Andersen
Kaj Andersen, FO Nordfyn

Layout:
Martin Hansen

NETOPnyt udsendes til NETOPs styrelse samt til skoleledere og bestyrelser i NETOPs lokalforeninger. Desuden sendes bladet til NETOPs kollektive medlemmer, samarbejdspartnere, og personer med tilknytning til folkeoplysningen.

NETOPnyt skal:
informere om NETOP og netværkets aktiviteter og om folkeoplysningen generelt; skabe debat om folkeoplysningen og de dertil knyttede fag, metoder og holdninger; inspirere

til nye aktiviteter og udvikling af gamle; være forum for idéudveksling; anmelde nyt relevant materiale til brug i folkeoplysningen; være et kulturorgan og fortælle om de forskellige lokalforeninger i NETOP.

Alle kan indsende relevante indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopfordrede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis NETOPs synspunkter. Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 1500 eks. 4 gange om året.

Næste deadline: 9. november 2009

Forsiden: I øjeblikket arbejdes på at flette en ny folkeoplysningslov sammen. Om der bliver tale om rent genbrug som på billedet her bliver spændende at se. (Foto: Odense Aftenskole)

ISSN 1603-6166

FolkeOplysningsByen

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

FO-Århus har 1. august overtaget et større ejendoms-kompleks i det centrale Århus. Hermed samler foreningen en lang række af dens egne forskellige aktiviteter – samt en masse eksterne aktiviteter.

Den 1. august kunne FO-Århus' skoleleder, Torben Dreier, slå dørene op til FO-byen. Hermed har foreningen fået samlet stort set alle sine mange forskellige aktiviteter på et område. Men der er plads til flere. Visionen for FO-byen "er at skabe et centrum for netværk, idéudvikling og oplysning og handler bl.a. om en by for alle, om livskvalitet, om evnen og viljen til at sprænge rammer, om viljen til at lære at lære." Det er tanken, at FO-byen skal være 'hverdagens højskole', placeret der, hvor folk mødes, lever og bor. Bygningerne skal rumme en række forskellige socialøkonomiske virksomheder, der kan få glæde af at sparre med og inspirere hinanden i det daglige arbejde.

Faste komponenter i FO-byen er undervisning, idébutik, mødested, café, arbejdende værksteder, salg af kunsthåndværk og andre produkter, events, projektværksted og meget mere.

Udgangspunkt i FO-Århus

Navnet FO-byen dækker over FolkeOplysningsByen, men refererer naturligvis også direkte til FO-Århus' navn. Det er naturligt, at FO-byen tager

udgangspunkt i FO-Århus' værdier og virke. Men med tiden skal de andre beboere i bygnin-gerne bidrage til en fælles profil, så brugerne kommer til at opleve stedet som en helhed.

Og sammenspillet skal være så tæt som muligt. FO-Århus' egen administration er samlet i nogle store fælles kontorlokaler. Og rundt omkring disse er der en række glaskontorer, der skal lejes ud til enkeltmandsfirmaer og lignende. Nogle af dem måske kun i kortere tidsrum ad gangen til for eksempel projekter. Hermed får disse personer adgang til et større arbejdsmiljø.

"Og hvem ved?" gnægger Torben Dreier skælmsk, "måske kan vi lave nogle spændende projekter i fællesskab."

Partnerskaber

Både internt i FO-byen og udadtil laves partnerskaber med det lokale forretnings- og erhvervsliv og øvrige institutioner i området for på denne måde at nedbryde skel mellem erhvervsliv, statslige institutioner og de frivillige ildsjæle.

FO-byens formål er at skabe de bedst mulige rammer for 'indbyggernes' innovation og vækst. Målet er at tiltrække innovative virksomheder. Det

gøres ved at FO-Århus stiller relevant service til rådighed ved at tilbyde fleksible faciliteter, netværk og sparring samt kontakt til regionens erhvervsliv og vidensinstitutioner. Dynamik i og mellem virksomhederne skal være drivkraften.

FO-byen er både en rugekasse for nye virksomheder og et innovativt miljø for etablerede virksomheder. FO-byen vil også gerne huse udviklingsafdelinger fra større virksomheder og midlertidige projekter. Forskellighed og engagement er forudsætninger for inspiration og vækst.

FO-byen er kort sagt:

Et mødested, café, foredragssal, undervisningslokaler
Et formidlingssted, præsentation, borgerservice, digitalt og fysisk
Et dannelsesrum, lektieværksted, studie/fordybelse, medier og materialer
En fællesskabsagent, brobygger, igangsætter/katalysator

FO-byen er et område lige i centrum af Århus, der omfatter adresserne Frederiksgade 78 A, B og C, samt Folkeoplysnings Hus (den gamle Købmandsskole) i Vester Alle 8. Området ligger lige over for Ridehuset, og tæt på blandt andet Rådhuset, Aros og Banegården. (Tegning: Gunnar Johnsen)

Fremtidens folkeoplysning i et dynamisk samfund

AF BERTEL HAARDER *Undervisningsminister*

Det personlige ansvar, samfundsborgerskabet og respekten for andre og deres holdninger er ikke noget, vi kan tage for givet. Det skal læres. Gennem tiden har folkeoplysningen spillet en vigtig rolle i at øge befolkningens viden om demokrati og medborgerskab og i at give den enkelte borger øget selvværd og større kompetencer til at begå sig i samfundet. Folkeoplysningen har derfor stor betydning for, at enhver yder sit til fællesskabet, at den enkelte føler sig som en del af demokratiet, og at alle borgere deltager aktivt i de demokratiske processer. Den folkelige oplysning har sammen med uddannelse dannet grundlag for opbygningen af demokratiet, som vi kender det i dag.

En ny generation af aktive borgere

Men samfundet udvikler sig hele tiden. For at demokratiet kan bevares, er det nødvendigt, at det udvikler sig i takt med samfundsudviklingen. Det er derfor vigtigt, at også de nye generationer forholder sig aktivt til demokratiet og dets udvikling og fortsat har interesse for at skabe debat om vores demokrati – ellers kommer demokratiet i krise. Her spiller folkeoplysningen en vigtig rolle. Folkeoplysningen er nemlig med til at give os redskaber, så vi kan begå os i den tid, vi lever i. Folkeoplysningen rustes os til at tage ansvar og deltage aktivt i debatten og samfundslivet. Derfor er det af stor betydning, at vi sikrer, at

folkeoplysningen også fremadrettet kan danne rammerne for dette vigtige arbejde.

Fremtidens folkeoplysning

Hvad fremtiden bringer for folkeoplysningen er det svært at spå om. Som følge af mit store ønske om, at folkeoplysningen også fremover kan spille en vigtig rolle i udviklingen af det danske samfund og dets borgere, har jeg nedsat et Folkeoplysningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave at vurdere, om loven er tidsvarende i forhold til de opgaver, som kommunerne og folkeoplysningen vil skulle arbejde med i fremtiden. Med udgangen af 2009 aflægger udvalget rapport. (Efter artiklen er skrevet, er afle-

veringen af rapporten udskudt til medio april 2010, Red.)

I mine øjne er der ingen tvivl om, at folkeoplysningen fortsat har en vigtig rolle at spille. Den helt klare styrke ved folkeoplysningen er, at alle kan være med. Folkeoplysningen danner rammerne for mødet mellem forskelligheder, hvor man kan samles om en fælles interesse uanset baggrund. Her brydes meninger og fordomme – og det er netop sådanne møder, der kan danne grobund for den gensidige respekt, som er en nødvendighed for et velfungerende demokrati. I sangen "Oplysning," skriver Grundtvig, at livsoplysningen "vokser, som den vugges." Livsoplysningen er en levende størrelse, og den skal tænkes ind

i sin samtid for fortsat at vokse. Derfor glæder jeg mig til at se, hvilke anbefalinger der kommer fra Folkeoplysningsudvalget. Anbefalingerne skal være med til, at vi kan forbedre vilkårene for aktørerne på området, så de står endnu stærkere over for de udfordringer, som folkeoplysningen går i møde.

"Det er folkeoplysningens kerneopgave at give mennesker redskaber til at begå sig i den tid og i det samfund, de lever i, så den enkelte ikke bare bliver en passiv tilskuer til tilværelsen, men i stand til aktivt at leve i et moderne samfund."

Fra kommissoriet for
Folkeoplysningsudvalget

Bertel Haarder glæder sig til at se resultatet af folkeoplysningsudvalgets arbejde. Han mener, at folkeoplysningen er en levende størrelse, der løbende skal tilpasse sig det omkringliggende samfund.
(Foto: Undervisningsministeriet)

NETOPs holdninger til fremtidens folkeoplysning

På forårets regionsmøder og igen på landsmødet fik NETOPs medlemmer mulighed for at give deres bud på fremtidens folkeoplysning. Landssekretariatet kogte alle de gode tanker sammen til et såkaldt positionspapir. Et positionspapir, som blev sendt til det nationale folkeoplysningsudvalg. Således er NETOPs foreningers mening også blevet hørt, af dem, der skal forme en fremtidig folkeoplysningslov. Herunder kan du læse, hvad vi skrev til det nationale folkeoplysningsudvalg:

NETOPs holdninger til arbejdet i regeringens folkeoplysningsudvalg

NETOP har i løbet af foråret 2009 dels på regionsmøder med vores foreninger dels på vores Landsmøde gennemført en debatproces omkring arbejdet i Folkeoplysningsudvalget samt folkeoplysningens værdier og lovens muligheder og begrænsninger nu og fremover.

Dette har udmøntet sig i en række holdninger og konkrete forslag til, hvordan folkeoplysningen kan få bedre vilkår, og til hvordan folkeoplysningen i højere grad kan medvirke til udviklingen af aktivt medborgerskab, demokrati og sammenhængskraft på et samfundsmæssigt niveau og til læring, udvikling, sundhed, livsglæde og aktiv deltagelse i samfundet på det individuelle plan.

På baggrund af dette har NETOP forholdt sig aktivt og konkret til de opgaver, der er defineret for det nationale folkeoplysningsudvalg som beskrevet i udvalgets kommissorium:

1. Forslag til hvordan folkeoplysningen i højere grad kan medvirke til at styrke demokrati og medborgerskab:

- Fastholdelse af 'skal-bestemmelse' på 10 % midlerne.
- Fastholdelse af folkeoplysningens frihedsbestemmelser.
- Indføre større fleksibilitet for eksempel ved at lade tanker og værdier bag de fleksible tilrettelæggelsesformer gennemsyre hele folkeoplysningsloven – men uden den nuværende emnebegrænsning.
- Genindføre folkeoplysningsudvalgene som obligatoriske.
- Sætte større fokus på de uformelle kompetencer (herunder den kreative kompetence), der udvikles i folkeoplysningen, og give bedre mulighed for at folkeoplysningen kan spille en aktiv rolle på realkompetenceområdet.
- Sikre at folkeoplysningen stadig er et frirum for fantasi, kreativitet, eksperimenter (fastholde uafhængighed af formelle uddannelseskrav som fx pensum, eksamen, osv.)
- Forbedre mulighederne for at borgerne kan 'nuse til', hvad folkeoplysningen er og kan, fx ved at indføre en form for 'kultur-klippekort'.
- Folkeoplysningen skal oftere

'bydes op til dans' af stat og kommune i forbindelse med opgaver/kampagner/aktiviteter, fx inden for integrationsområdet, sundhedsområdet. Når der fx udbydes centrale puljer til særlige indsatser, skal folkeoplysningen tænkes med ind i forhold til, hvem/hvilke organisationer, der kan byde ind på puljerne.

2. Afgrænsnings-spørgsmål – forslag til hvordan folkeoplysende organisationer sikres lige vilkår med andre udbydere af læringsaktiviteter?

- I forhold til andre udbydere skal der opfordres til samarbejder – opdyrkning af samarbejdsflader – i stedet for afgrænsninger. VUC og biblioteker skal f.eks. indbydes til folkeoplysningsudvalget.
- Der er tre søjler (typer) som byder ind på FVU, ordblind undervisning: Folkeoplysningen, Erhvervsskolerne og VUC. Hver søjle skal have en central/neutral myndighed, som skal styre udbud. For folkeoplysningen kunne det være DFS.
- VUC skal holde sig til den eksamens-rettede undervisning – VUC skal holde sig til det fagudbud, som er meningen med VUC.
- Mulighed for AMU-godkendelse til enkelte fag i folkeoplysningen.
- At der kan ydes løn-refusion, hvis virksomheder vælger folkeoplysningen som vej til efteruddannelse.

3. Vurdere de fleksible tilrettelæggelsesformer og stille forslag til, hvordan de kan anvendes bredere.

- Emnebegrænsningen på de fleksible tilrettelæggelsesfor-

mer skal fjernes.

- Tankerne og værdierne bag fleksible tilrettelæggelsesformer er meget positive og imødekommer i høj grad nutidens og fremtidens krav til læringsformer. Derfor skal der ses på, hvordan tankerne bag fleksible tilrettelæggelsesformer i højere grad kan gennemsyre folkeoplysningsloven og hele tilskudsmodellen på et grundlag om fx 1/3 i tilskud til foreningens udgifter i forbindelse med læringsaktiviteter.
- Hvis de fleksible tilrettelæggelsesformer udbredes, giver det folkeoplysningen større og bedre mulighed for at støtte op om de mere projektorienterede fællesskaber og ad hoc interessegrupper, da foreningerne kan fungere som rammen omkring disse gruppers aktiviteter. Det betyder, at man gennem folkeoplysningen har mulighed for at arbejde med demokrati og medborgerskab på flere planer og imødekomme en udvikling af forpligtende fællesskaber.

4. E-læring i folkeoplysningen

- Ingen form for emnebegrænsning.
- Udvidelse af begrebet til også at omfatte andre teknologier, f.x. SMS læring, web 2.0. Dvs. mulighed for e-læring i folkeoplysningen udvides til også at omfatte brug af 'moderne læringsteknologier'. Begrebet e-læring er ikke særlig moderne eller fremtidssikkert. Derfor burde folkeoplysningsloven i stedet rumme begrebet moderne læringsteknologier.

5. Er rammer og vilkår tilstrækkeligt fleksible og tidssvarende, og kan administrationen gøres mindre bureaukratisk?

- Afbureaukratisering i forhold til nuværende støtte system skal først og fremmest ske lokalt.
- Bedre lokale forhold og -regler.
- Bagatelgrænse for 10 % – fx 3.000 kr.
- Fjerne 40 % grænsen for de fleksible tilrettelæggelsesformer.
- Sikre at foreningerne får 1/3 i tilskud til de igangsatte læringsaktiviteter.
- Fjerne de aldersbegrænsninger der ligger nu, så det bliver muligt at udbyde læringsaktiviteter for rene børnehold på samme (støtte-) vilkår som for voksne.
- Centralt bestemte krav om tilskud til særlige grupper, arbejdsledige, pensionister.

6. Forslag til fremtidige rammer for folkeoplysning

- Kommune og stat skal bruge folkeoplysningen i deres oplysnings- og kampagneaktiviteter.
- Sikre vilkår der understøtter, at folkeoplysningen kan (ud) danne næste generation af folkeoplysningsbrugere.
- Indføre mere fleksibilitet i tilskudsmodellen, inspireret af de fleksible tilrettelæggelsesformer.
- Sikre centralt bestemte tilskud til særlige deltagergrupper.
- Bevare de frihedsrettigheder der i dag eksisterer i folkeoplysningsloven.
- Rammerne bør understøtte en højere grad af samarbejde mellem folkeoplysningen og andre institutioner og foreninger.

Rapport fra et udvalg

Nye vilkår og opgaver for folkeoplysningen

AF BERNHARD TRIER FREDERIKSEN *Sekretariatsleder*

Regeringens folkeoplysningsudvalg har nu arbejdet i et halvt års tid. Ligesom folkeoplysningen selv, er også udvalget bredt sammensat. Meget bredt. Det sikrer mangfoldigheden, men det trækker også diskussionerne i langdrag og sløver muligheden for skarpe konklusioner.

Medlemmerne af regeringens folkeoplysningsudvalg har følt hinanden på tænderne, siden arbejdet begyndte i april i år. Interesseorganisationer er blevet hørt, og de arbejdsgrupper, som udvalget har nedsat, har forgæves forsøgt at finde fælles forslag til ændringer. Enighed er det kun lykkedes at finde på ubetydelige områder og om vage kompromisforslag. Derfor er arbejdsmetoden lagt om, og det er tid til at præsentere bud på fremtiden – at være visionære.

Aftenskoleområdet er i udvalget repræsenteret gennem Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), ligesom daghøjskolerne og folkeuniversitetet er det. Gennem hele forløbet har DFS arbejdet ud fra

en fælles opfattelse af ønskerne til fremtiden. Nu skal ønskerne omsættes i håndgribelige forslag. Og DFS's udspil består af tre typer forslag – tre søjler:

1. søjle:

Den frie folkeoplysning

Den frie folkeoplysning er rammen om borgernes ønsker, hvor deltagerens interesse for et emne udmønter sig i en aktivitet. Det er en videreførelse af den folkeoplysning, vi kender i dag. Her opstår fællesskabet gennem deltagelse i kurser, foredrag debat eller andre tilrettelæggelsesformer. Grundstenene i denne søjle er deltagerens frie valg af emne, friheden fra eksaminer og delta-

gernes lyst til at lære mere. Målet er at sætte aktiviteterne fri, og give bedre muligheder for at udvikle ny folkeoplysning. Formerne er i dag indhegnet af mindst to forhold: Dels den usikkerhed der er ved eksperimenter og nye former, dels et støttesystem, som opmuntrer til at gentage sidste sæsons succeser – at spille på det sikre. Derfor fremsætter DFS en række forslag til hvordan folkeoplysningen bliver i stand til at møde fremtiden og de udfordringer, den giver:

Fast støttesystem

Et ensartet støttesystem landet over kan fjerne grundlaget for mange af de kommunale bureaukratiske forhindringer, der i dag gør livet surt for de folkeoplysende foreninger. Samtidig bør støtteniveauet fastsættes til halvdelen af de udgifter, der er forbundet med at udbyde folkeoplysning. Udvikling og etablering af nye foreninger skal sikres gennem en fast pulje, i stil med den 5 procentpulje, som tidligere var en mulighed over hele landet.

E-læringens begrænsninger

E-læring eller fjernundervisning er i dag en mulighed under de fleksible tilrettelæggelsesformer. Men grundet krav om, at aktiviteten skal have *"til formål at styrke et aktivt medborgerskab inden for et væsentligt samfundsrelateret område"*, er det ikke muligt at gennemføre for eksempel sprogundervisning som e-læring uden at skulle tænke i krumspring, som ikke har det fjerneste med sprogundervisningen i sig selv at gøre. I de andre nordiske lande er sprogundervisning som e-læring vidt udbredt.

Denne udvikling af de folkeoplysende aktiviteter kunne være sket gennem den seneste lovændring, som gav mulighed for at gennemføre aktiviteter som 'fleksible tilrettelæggelsesformer'. Desværre blev reglerne for de fleksible tilrettelæggelsesformer for stramme til, at fleksibiliteten kunne udfolde sig i fuldt flor. I dag er det kun de foreninger med allermest overskud, der evner at bruge de fleksible tilrettelæggelsesformer, blandt andet fordi emnerne, man kan boltre sig indenfor, er forholdsvist begrænsede. DFS' forslag er nu at fjerne begrænsningerne for de fleksible tilrettelæggelsesformer, og resultatet skulle gerne være at mange flere finder det værd at tænke nyt og bruge kræfter og midler på at udvikle de folkeoplysende aktiviteter.

Bedre lokaler

Lokalerne er et smertensbarn. Det er urimeligt, at man henviser en hel sektor til at udbyde

folkeoplysning i lokaler og med materiel, der er beregnet til børn på landets folkeskoler. Kun de færreste foreninger har egne lokaler, og adgang til bedre lokaler i alle offentlige institutioner kan være et vigtigt skridt til at bringe folkeoplysningen fremad. Der er i dag en lang række lokaler som i bund og grund er offentlige, blandt andet hos en række selvejende institutioner, som har deres udspring i enten stat, regioner eller kommuner. Her skal dørene åbnes for de folkeoplysende aktiviteter.

2. søjle:

Uddannelse og beskæftigelse

Søjle to handler om folkeoplysningen som fødekæde for uddannelse og beskæftigelse. Samlet set handler det i al væsentlighed om realkompetencer. Dels får deltagerne i de folkeoplysende aktiviteter en række realkompetencer

– det vil sige kompetencer, som ikke umiddelbart eller naturligt kan omsættes til en karakter eller måles ved en prøve. Det er vidt anerkendt at disse realkompetencer – for eksempel evnen til at knytte sociale bånd og forbindelser – er en vigtig kompetence at have og ikke mindst at træne. Folkeoplysningens rolle inden for skabelse af realkompetencer skal ud i lyset, udvikles, gødes og skal kunne tænkes med ind i den enkeltes kompetenceudvikling. Mindst lige så vigtigt er det at opøve evnen til at kunne beskrive egne kompetencer. De første skridt kan meget vel tages i folkeoplysningen. Dermed kunne det gøres nemmere og mere overskueligt for den enkelte deltager at beskrive sine egne færdigheder både i forbindelse med start på nye uddannelsesaktiviteter, samt idet formelle uddannelsessystem, men i lige så høj grad i forbindelse med job-søgning. Folkeoplysningen har en naturlig rolle at spille inden for vejledning og afklaring, som slet ikke udnyttes i dag.

3. søjle:

Gøre kampagnerne levende

Sidst men ikke mindst præsenterer Dansk Folkeoplysnings Samråd en vision for en større rolle inden for de mange oplysnings-

DFS: Fremtiden folkeoplysning inden for tre søjler

Søjle 1:

Fri Folkeoplysning

Den frie folkeoplysnings aktiviteter baseret på deltagerne interesser.

Søjle 2:

Uddannelsesaktør

Folkeoplysningens indsats som brobygger til uddannelse og som aktør i voksen- og efteruddannelsessystemet.

Søjle 3:

Oplysningsformidler

Folkeoplysningen som formidlingsorgan for samfundsrelevante oplysningsindsatser.

kampagner og informationsinitiativer, som hyppigt sættes i værk af offentlige instanser: ministerier, styrelser, råd og nævn samt kommuner og regioner. Mange gange har disse kampagner al for dårlig gennemslagskraft, og virkningerne fortager sig hurtigt. Folkeoplysningen har med sin lange tradition for at møde borgerne i øjenhøjde et fortrin, som i dag slet ikke udnyttes. DFS foreslår derfor, at folkeoplysningen fast inddrages, når det offentlige har behov for at sprede et budskab, uanset om det er bedre og sundere kost, færdselssikkerhed eller IT til computersvage dele af befolkningen. Et nyt, centralt råd – Det Nationale Folkeoplysningsråd – skal spille en central rolle i koordineringen af den folkeoplysende indsats på landsplan, gennem fastlæggelse af årlige profilindsatser, for eksempel i forhold til klima, integration eller folkesundhed. På det lokale niveau skal et forstærket folkeoplysningsudvalg i kommunerne sikre, at folkeoplysningen spiller en central rolle i de lokale informations- og oplysningstiltag. Målet er, at de

Om folkeoplysningsudvalget

Regeringens folkeoplysningsudvalg holdt sit første møde i april 2009. Målet var at aflevere betænkning eller rapport i december. Udvalget har nu fået udvidet arbejdsperioden, så der nu sigtes efter at have betænkning færdig medio april 2010.

En ændring af folkeoplysningsloven – eller en helt ny lov – kan tidligst komme på regeringens lovprogram efteråret 2010.

Formand er Jens Stenbæk, viceborgmester i Holbæk kommune (V). I udvalget er følgende organisationer repræsenteret: DFS (2 medlemmer), Kommunernes landsforening, Idrættens Fællesråd, Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark, DUF samt tre personligt udpegede medlemmer.

Kommissoriet for udvalget og Dansk Folkeoplysnings Samråds positionspapir kan læses på www.dfs.dk.

offentlige kampagner gennem folkeoplysningen får et frem for alt vedkommende udtryk. En sundhedskampagne får bedre kost skal naturligt omsættes i kurser i sund madlavning, så de gode råd fra sundhedsstyrelsen bliver konkrete, levende og vedkommende.

Den videre proces

DFS' forslag om tre søjler som arbejdsområder for fremtidens folkeoplysning bliver behandlet og diskuteret i regeringens folkeoplysningsudvalg. DFS følger processen tæt og d. 5. oktober

afholdes medlemskonference på FUHU Konferencecenter, Fiolstræde 44, 1171 København K. Formålet er dels at give deltagerne indblik i arbejdet i det nationale folkeoplysningsudvalg og dels at give deltagerne indflydelse på det videre arbejde i udvalget. Se invitation til konferencen og DFS' papir på www.dfs.dk. NETOPs positionspapir finder du i dette blad og på NETOPs hjemmeside: www.netoplysning.dk.

Fra DFS' Netavis:

Uenighed om opgaverne i folkeoplysningsudvalg

AF MICHAEL VOSS *Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS)*

Idrætten og ungdommen vil hellere diskutere, om der skal være en fælles folkeoplysningslov, end hvad folkeoplysningens udfordringer er. "Vi skal passe på, at debatten om flere love ikke kommer til at skygge for de mange vigtige opgaver, som det nationale folkeoplysningsudvalg har," siger en af DFS' repræsentanter i udvalget, John Meinert Jacobsen.

Tre af de store interesseorganisationer, der er repræsenteret i det nationale folkeoplysningsudvalg, arbejder intenst på at få opdelt folkeoplysningsloven, så idrætten og ungdommen kan få deres egen foreningslov. Denne dagsorden forsøger Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Dansk Idrætsforbund (DIF) og Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) at rejse i det nationale folkeoplysningsudvalg, som undervisningsminister Bertel Haarder har nedsat.

Presset ind i mødeprogrammet

"Det er en af de væsentlige snitflader, der har vist sig i udvalgets arbejde", fortæller DFS-formand og LOF-sekretariatsleder Per

Paludan Hansen, som er den ene af DFS' to repræsentanter i udvalget.

På DFS' informations- og debatmøde om udvalgets arbejde i april sagde udvalgets formand, Jens Steenbæk om denne problemstilling:

"Det er ikke et af kommissoriets fokusområder. Derfor vil vi kun behandle det, hvis arbejdet med de problemer og udfordringer for folkeoplysningen, der er nævnt i kommissoriet, lægger op til, at der er grund til at opløse lovfællesskabet."

Men nu har de tre hovedorganisationer presset så hårdt på, at spørgsmålet er sat på udvalgets dagsorden den 16. september.

"Det gør ikke arbejdet i udvalget lettere. Vi skal passe på, at debat-

ten om flere love ikke kommer til at skygge for de mange vigtige opgaver, som udvalget har," siger den anden DFS-repræsentant, John Meinert Jacobsen, der er forretningsfører i AOF-Danmark og medlem af DFS' bestyrelse.

Afklaringsfase

"Vi har brugt foråret til at komme ind i materien. Mange af deltagerne har præsenteret deres visioner og ønsker, sådan som vi gjorde med DFS' positionspapir," fortæller Per Paludan Hansen.

I den forbindelse nævner han dog, at Kommunernes Landsforening har været påfaldende tilbageholdende med at fortælle, hvordan de forestiller sig, at folkeoplysningen kan indgå i et stærkere samspil med kommunerne.

"Derudover mangler vi repræsentanter for staten i udvalget. Det er et problem, fordi vi i DFS gerne ser et stærkere samspil med og ansvar til staten," siger Per Paludan Hansen.

17 organisationsrepræsentanter besøgte i juni udvalget på en deputationsdag.

"Det gav et varieret billede af, hvordan der arbejdes med

folkeoplysningen i praksis,” siger Per Paludan Hansen og peger derudover på indlæggene fra Biblioteksforeningen og Børne- og Kulturchefernes Forening, som gav fremadrettede bidrag om, hvordan folkeoplysningen i samspil med andre aktører kan bidrage til det aktive medborgerskab.

”På en 24 timers konference i september vil vi så grundigt behandle spørgsmålet om, hvad folkeoplysningens opgaver er i fremtiden,” siger Per Paludan Hansen.

Forskelsbehandling

Den 16. august skrev Jyllands-Posten om de store forskelle i pris, der er på aftenskoler rundt om i landet. Med AOF-afdelinger som eksempel påviste avisen, at det samme kursus koster 2.700 kr. i Guldborgsund, men 1.455 kr. i Roskilde.

Forskellen skyldes, at kommunerne selv bestemmer, hvor meget de vil støtte den lokale aftenskole-virksomhed med.

”Jyllands-Posten tager her fat på et meget reelt problem. Det er noget af det, som udvalget og dets skrivegruppe om afbureaukratisering må tage op,” siger John Meinert Jacobsen og fortsætter:

”Vi fik en rapport fra skrivegruppen forleden, og mit indtryk var, at den var gået meget institutionelt til problemet. Paragraf for paragraf havde man set på, hvordan det daglige arbejde bliver lettere for kommunerne og for folkeoplysningens aktører. Men det er vigtigt, at vi også gør det mindre bureaukratisk for brugerne, og det indebærer bl.a., at der ikke er så store forskelle,” siger John Meinert Jacobsen.

Brug folkeoplysningen mere

Selv sidder John Meinert Jacobsen i skrivegruppen om demokrati og aktivt medborgerskab.

”Vi er først lige ved at komme i gang med arbejdet. Det er et af de allervigtigste områder i udvalgets kommissorium, denne skrivegruppe skal arbejde med,” vurderer han.

”Jeg synes, at folkeoplysningen kan meget mere, end den bliver brugt til i dag. F.eks. kunne jeg forestille mig, at mange af de kampagner, som det offentlige gennemfører, kunne nå bedre resultater, hvis man udnyttede folkeoplysningens mere meneskenære tilgang til information og undervisning.”

Pres på foreningerne

Såvel stat og kommune som folkeoplysningsorganisationer, ungdomsorganisationer og idrætten har altid lagt vægt på det forpligtende fællesskab, som det udmønter sig i foreningstraditionen med medlemskab og demokratisk valgte, ansvarlige bestyrelser.

”Men foreningsbegrebet udfordres i disse år af selvorganiserede grupper og webbaserede fællesskaber. Det holdt Preben Staun fra DIF oplæg om på det seneste møde,” fortæller Per Paludan Hansen, der også nævner, at afgrænsningen til og konkurrencen med kommercielle udbydere er et vigtigt tema, ikke mindst for idrætten.

Ambitiøs tidsplan

Efter planen afholder det nationale folkeoplysningsudvalg sit afsluttende møde den 19. november.

”Det kan blive snært, men lad os nu prøve. Det kræver i hvert fald, at vi nu begynder for alvor at tage fat på knasterne og finder

løsninger og kompromisser. Og skulle det kræve et par ekstra møder, så tager vi vel også det,” siger Per Paludan Hansen.

John Meinert Jacobsen er enig i, at der er langt endnu for udvalget.

”For mig at se er vi stadig lidt i en kaosfase. Det er ikke så mærkeligt, at vi ikke er nået længere, for det er et voldsomt ambitiøst kommissorium, vi har. Så det er også ambitiøst at forvente, at vi kan være færdige den 19. november,” vurderer han.

(Efter artiklen blev skrevet, har Undervisningsministeriet besluttet at udsætte det afsluttende møde til medio april 2010, Red.)

Recycled cables – et bæredygtigt fletteprojekt

AF JETTE MELLGREN *Odense Aftenskole*

2009 er året for klimatopmødets afholdelse i Danmark. Ord som 'genbrug' og 'bæredygtighed' er på hver mands læber. Vi skal følge med, forny os og være innovative. I Odense Aftenskole har vi med denne dagsorden sat opmærksomhed på det gamle flettehåndværk.

Velkendte materialer får overraskende nye udtryk, når de bliver udsat for kreative flettere.
(Foto: Odense Aftenskole)

Recycled cables – et bæredygtigt fletteprojekt

Kurvemageriet en kulturarv, der fortjener en stadig og ny opmærksomhed. Historisk har vi herhjemme anvendt en bred vifte af naturlige flettematerialer som siv, græsser, bark med videre. Nu befinder vi os et sted, hvor kunstige materialer kan gøre sit indtog, og vi har med projektet ville udforske, hvordan

de gamle fletteteknikker kunne anvendes med disse nye materialer. Udgangspunktet for ideen har således været vores udtjente kommunikationsmidler, computeren, telefonen, netværksinstallationer at give et bidrag til bølgen af bæredygtigt design.

Genbrugsvaremærke

Opgaven har været at udvikle et kursuskoncept, hvor genbrugsmaterialer sættes i fokus. For at sikre en kvalitativ udvikling af niveauet inviterede vi andre flettere med til at løfte denne opgave sammen med mig: Vores tre udenlandske undervisere Lois Walpole (Frankrig), Tim Johnson (England) og Anna Maria Vättäinen (Finland) og vores danske lærerkraft Helle Schaumann – alle kapaciteter, der har gjort det til et varemærke at anvende genbrugsmaterialer i deres måde at arbejde på. I løbet af foråret har vi alle fem arbejdet sammen om projektet her i vores skole.

Formålet med udviklingsprojektet har været:

- At udvikle den folkeoplysende undervisning og aktivitet inden for håndværksfaget.
- At skabe øget interesse for

flettefaget gennem anvendelse af her hidtil usete genbrugsmaterialer og herved nå nye og yngre målgrupper.

- At formidle et konstruktivt, brugbart og humoristisk signal om miljøbevidsthed.

Skatte gemt i ledninger

Vi har skrællet metervis af ledninger og undervejs fået flere åbenbaringer ved opdagelsen af de musegrå elkablers farvestrålende indre. Nogle ledninger var sirligt arrangeret i nummereret orden, andre lå lag i lag med smukt vævet kobber tråd beskyttende omkring. Arbejdet med ledningerne har været som at åbne en skattekiste, der rummer uendeligheder af rigdomme. Vi har fået udvidet vores skønhedsbegreb. De gamle beskidte kabler fortæller historie, nogle har hørt mange fortællinger som

fast installation i køkkenet, andre har fulgt et strygejern henover eventyrlige balkjoler og glattet hvide skjorter, der har forhandlet lidt af hvert. De mest farvestrålende er computerledningerne, der har sørget for informationer fra en verdensdel til en anden i løbet af et splitsekund. Materialerne har budt på nye muligheder. Ledningerne er bøjelige og styrbare. Nogle rummer metal, så de kan holdes i en bestemt form, andre kan varmes op, bankes flade, klippes op og snos sammen.

Et vinderprojekt

Projektet deltog i Klima-DM – en konkurrence, der var udskrevet for at finde Danmarks bedste bæredygtige ide i på felter som teknologi, handling og kreativitet. 'Recycled cables' vandt i juni måned den regionale pris på 20.000

kr. i den kreative kategori. For at sprede idéen om flettehåndværkets mangfoldighed og muligheder, og for også at nå yngre grupper af kursister blev projektet præsenteret med et stomp-show fra Fora 17:48, formet af Michael Sanvig og en gruppe kursister, der lavede musik med skrot og således arbejdede ud fra en tilsvarende genbrugstanke. Præsentationen skete i selskab med 'Wild Car Ballet' en danseperformance skabt af Ingrid Kristensen, og vi trak denne dag et publikum på ca. 600. De flettede produkter udstilles flere steder i 2009, og aktuelle udstillingssteder samt yderligere information om projektet kan ses på www.pil-flet.dk Projektet har modtaget støtte fra NETOP, Dansk folkeoplysnings samråd og Odense Kommune.

Blanding af gammelt håndværk og nye – brugte – materialer. (Fotos: Odense Aftenskole)

NGO'ere fra 15 lande i Helsingør

AF AGNETE ANDERSSON *medlem af Internationalt Udvalg*

I foråret deltog jeg i et seminar i Helsingør for NGO'ere fra Østersøområdet. Arrangør var Baltic Sea NGO Forum, hvis danske deltager hedder Danfø. Interessen var vakt af et besøg i efteråret 2008 i Minsk, Belarus (Hviderusland) for frie NGO'ere. Her traf jeg mennesker med den samme interesse, som jeg selv har, for klima, økologi og miljø, men deres arbejdsvilkår viste sig at være meget langt fra vore danske forhold. Måske ville jeg møde nogle af disse tiltalende mennesker igen i Helsingør.

Sprogbarrierer

Det startede som altid: transport, ankomst, værelse – følelsen af næsten ikke at have tid til det her – navneskilt, deltagerliste – hov, der var da mange interessante navne og titler på NGO'ere. Hvem skulle jeg nu prøve at finde for at høre om deres arbejde? Første offer for min opsøgen var en ung mand fra Belarus med interesse i økologi, venlig og med et godt, forståeligt engelsk. Ham ville jeg godt snakke mere med

senere. Så mødte jeg en bekendt fra Minsk – meget hyggeligt. Ved synet af et par deltagere, som bare sad uden at snakke, kom mit værtindegen frem – hen og snakke. Men måske ikke alligevel, de kunne kun russisk. Med fingersprog og enkeltord fik vi dog en mindre samtale i gang. Store smil.

Gamle bekendte

Der var mere end 100 deltagere fra 15 lande rundt om Østersøen: Belarus, Danmark, Estland, Finland, Island, Letland, Litauen, Norge, Polen, Rusland, Sverige, Schweiz, Tjekkiet, Tyskland og Ukraine, og deriblandt nogle af mine bekendte fra konferencen i Minsk. Det var en fin forsamling: den danske regering, Østersørådet, Nordisk Ministerråd, Nordisk Råd, EU-kommissionen, EU-parlamentet med flere var repræsenteret. Den danske afdeling har formandskabet i år, så bestyrelsen og en række hjælpere var meget travlt beskæftiget med at få alt til at klappe, hvilket lykkedes på udmærket vis. NETOP blev repræ-

senteret af Flemming Thøgersen, som blandt andet var ankermand i en af arbejdsgrupperne.

Højtstående afbud

Programmet vekslede mellem foredrag på højt plan, arbejde i grupper og kaffepauser, hvor deltagerne snakkede sammen på kryds og tværs.

Bestyrelsen havde sørget for højtstående talere. Programmet nævnte Poul Nyrup Rasmussen og Per Stig Møller – de var dog begge forhindret. Ambassadør Karsten Petersen holdt i stedet et meget interessant foredrag om samarbejdet omkring Østersøen. Han fremhævede det fælles ønske om:

at gøre regionen til et endnu bedre sted at leve og arbejde, at udveksle vore lokale og nationale erfaringer, ideer, ambitioner, håb og bekymringer med de regionale naboer samt at fremme samarbejdet, fordi verden omkring os ændrer sig, og vores region følger efter i ændringerne.

Ambassadører og ledere fra deltagerlandene gav hver deres input

i plenum, og en tidlig morgen kom Bertel Haarder og fik alle til at vågne op, først ved en morgensang, og derefter ved sin tale om nordiske værdier og 'Fire Souls', ildsjæle, som en nødvendig del af et samfunds udvikling.

Interessante emner

Emnelisten for gruppernes arbejde var omfattende: social inklusion, borgerdialog, livslang læring, kulturel forskellighed, bæredygtig udvikling, miljø, klimaforandringer, menneskeretigheder, kultur, samarbejde med medier med videre og EU-strategier for regionen.

Klimagruppen, som jeg havde valgt, gav særdeles forskellige og spændende oplæg:

- a) Om atomværkers radioaktive affald, der fører radioaktivitet ind over nabolandene (læs: Danmark) med vinden.
- b) Om en planlagt gasledning på bunden af Østersøen, der vil medføre aktivering af farlige stoffer fra muddret.
- c) Om biomasserelaterede projekter, som vil gøre Lolland energineutral, etablering af diger

Om Danfø

Danfø er den danske afdeling af Baltic Sea NGO Forum. NGO er en forkortelse af det engelske Non Governmental Organisation, der kan oversættes til ikke statslige organisationer. I Danmark dækker NGO-betegnelsen blandt andet over nødhjælpsorganisationer, idrætsforbund og oplysningsforbund.

mod oversvømmelser fra havet med mere.

d) Om et samfunds fuldstændige genbrug af ressourcer ved en svensk forsker.

Hver gruppe enedes om en udtalelse, som blev indarbejdet i den endelige deklaration fra 'The VIII Baltic Sea NGO Forum 2009 in Elsinore'. Dette dokument blev sendt til de nordiske organer på højt plan, for eksempel Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, som input til fremtidige tiltag.

Varm luft eller muligheder?

En sådan konference kan sikkert bedømmes på mange måder. En skeptisk deltager kunne hæfte sig ved, at en del mennesker åbenbart kendte hinanden vældig godt og indforstået snakkede sammen med brug af fine ord. Kort udtrykt: Vennerne mødes.

Og resultatet er kun 'varm luft'. En absolut positiv deltager kunne begejstret fortælle om spændende nyheder, diskussioner, som udvider horisonter og møde med mange aktive og interessante mennesker fra mange lande.

Og jeg selv? Fra en vis afventende holdning ved starten fik mine oplevelser mig til at erkende, at en sådan samling af entusiastiske mennesker fra mange dele af de nordiske samfund virkelig kan betyde noget i udviklingen af samarbejde, kendskab til andres værdier, holdninger og vilkår for arbejde. Selv fik jeg dels mange værdifulde input og ideer og dels kendskab til indsigtfulde mennesker, som måske senere kan blive vore partnere i et Østersø-projekt.

Konklusion: Deltagelse i internationale fora kan anbefales!

Profilering og kompetence – fra overlevelse til succes

AF MIKKEL FERDINAND *Skoleleder for Move'n Act*

Move'n Act i Århus har valgt specialisering og skarp profilering som en vej til overlevelse. Skoleleder Mikkel Ferdinand fortæller her om blandt andet realkompetence, drive og folkeoplysningens fremtid.

Enhver, der har prøvet at starte et oplysningsforbund op, ved, at det kræver kunsten at gå på vandet. Move'n Act startede for nu 16 år siden, som så mange andre omkring et bestemt interesseområde – scenekunst. Erfaringen blev, at skulle den faglige afgrænsning kombineres med levedygtighed og vækst, krævede det en stadig skarpere profilering i det faglige udbud og i målgruppen. Hvad er det, vi udbyder – og til hvem? Og som en logisk forlængelse af dette opstod behovet for realkompetence.

Kvalitet og Kompetence

Altså mere cool professionalisering, produktudvikling og markedsføring. I hvert fald, hvis man som vi har taget springet fra sidebeskæftigelse til fuldtidslevevej og decideret uddannelsesinstitution. Vi skal stadig gå på

vandet. Og drivkraften, der gør dette muligt hver dag året rundt, hedder Kvalitet og Kompetence. Intet kan belyse dette bedre, end de to seneste tiltag i vores regi: en 1-årig Uddannelse i Scenekunst samt eXpressive Voice Center. Begge har modtaget velvillig og tiltrængt økonomisk støtte fra NETOPs udviklingspulje. Vi benytter hermed lejligheden til at takke for dette.

Springbræt til scenen

Den 1-årige scenekunstuddannelse giver et solidt praktisk grundlag for unge, der overvejer at gå teater/skuespillervejen. Et års undervisning på fuld tid gør dem ikke til færdige skuespillere, men det bringer dem et godt stykke på vejen, og det skaber afklaring i forhold til et eventuelt karrierevalg. De prøver på egen krop, at skuespil ikke bare er gla-

mour og stjerne for en aften. Det kræver disciplin, vedholdenhed, modenhed samt fysisk og psykisk styrke. Og så for resten et mål af talent.

Eksotisk sang

eXpressive Voice Center er en platform for stemmebrug i alle afskygninger, med fokus på det ekspressive, det eksotiske og grænseoverskridende. Vores første program rummer en palet af mange internationale undervisere – Roy Hart teknik, mongolsk strubesang, spansk flamencosang, arabisk sang, samisk sætersang, overtoneteknik plus meget andet. Desuden er centret baseret på partnerskab med kompetente, lokale kræfter, som kører kortere og længere forløb under vores hat. Et eksempel her er Katrine Fabers 1-årige forløb Vox Viva – Stemmens Liv, Livets Stemmer.

Vi har oplevet stor opbakning bag konceptet fra lokale kunstnere og sammenslutninger, med hvem vi ser frem til et frugtbart samarbejde, som foruden undervisning også rummer for eksempel koncerter og opvisninger. Centrets åbningsevent i marts måned var således velbesøgt, og de optrædende – Søren Frieboe, Laila Skovmand og den tuviniske strubesangtrup Tyva Kzy – gjorde det til en helt speciel oplevelse.

Vigtigt med drive

Det siger sig selv, at søsætningen og realiseringen af sådanne koncepter er forbundet med et engagement og en begejstring, der er med til at holde hjulene i sving. At satse på specialisering, kvalitet og kompetencedannelse sætter en retning og et drive, der er uundværligt, ikke mindst for et forbund af vores størrelse. Et drive, der udgør den væsentlige

forskel på overlevelse og succes. For os er det ikke nok, at kunne tilbyde vores kundekreds blot en ny form for udfoldelse. Vi vil også gerne tilbyde muligheden for opstigen og faglig dygtiggørelse. Kombineret med en god og reel service skaber det et tillidsfuldt og givende forhold til kundekredsen. De kommer tilbage efter mere. De giver feedback. Og vi har mere at give. På de indre linjer har dette drive samme effekt. Vi kan ikke ansætte lærere på fuld tid, og de får en ret beskedet løn, sammenlignet med, hvad de kan få andre steder. Men begejstringen – oplevelsen af at være del af et dynamisk og kreativt foretagende, der gør en forskel – bliver en faktor, som oftest er mere værd end lønnen. I administrationen er vi henvist til at benytte løntilskudsansatte, som udskiftes hvert halve eller hele år. Her er det igen begejstringsfaktoren, der driver værket. De ansatte får et ansvar, og de får en klar oplevelse af at være med til at udvikle virksomheden.

Virkeligheden flytter sig

Skal vi holde vores historie op i forhold til diskussionen omkring folkeoplysning, er det vigtigt for os at slå på, at det både er sundt og vigtigt at revidere begrebet

folkeoplysning. Dels er der mange skoler, der som os er godt i færd med at trække begrebet i retning af realkompetence. Og dels er det vores erfaring, at en stor del af brugerne ønsker denne udvikling. Selvfølgelig skal der stadig være kreativ smykkefremstilling og Gotvedgymnastik for dem, der ønsker det. Vi har stor respekt for kvaliteten i den brede folkeoplysning, den bør der værnes om. Men ligesom man i sportens verden påskønner et dynamisk forhold mellem bredde og elite, er der god grund til at mene, at netop kompetence-aspektet vil være en berigelse og fornyelse af folkeoplysningen, som også vil komme den traditionelle folkeoplysning til gavn.

Virkeligheden flytter sig – og skal ikke tøve med at flytte os med den. Det er vist i gode gamle Grundtvigs ånd.

Om Move'n Act:

Move'n Act har til huse i Århus. Skolen har eksisteret siden 1996 under navnet Move'n Act – under navnet Sceneforum siden 1993. Skolen består af Sceneskolen Move'n Act, som udbyder uddannelse i scenekunst på fuld tid, samt Move'n Act Workshops, som har et åbent kursusprogram med danske og internationale undervisere. Det nyeste skud på stammen er eXpressive Voice Center, som er ramme for stemmeundervisning af alle arter. Move'n Act får tilskud til undervisning fra Århus Kommune via Folkeoplysningsloven. Skolen ledes af Mikkell Ferdinand og Hannelore Eder Ferdinand, som grundlagde Move'n Act i 1996. Se mere på www.movenact.dk

Sundt samarbejde – brug folkeoplysningen som partner

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

Kom til sundhedskonference, få spændende og inspirerende oplæg og mød dine fremtidige samarbejdspartnere. Dette er målet for en stor sundhedskonference, som NETOP er medarrangør af.

Under overskriften, Sundt samarbejde – brug folkeoplysningen som partner, indbyder de fem landsdækkende oplysningsforbund til konference den 22. oktober i Middelfart. Målet er at vise, hvordan folkeoplysningen kan hjælpe med at løfte kommunernes opgaver på sundhedsområdet. Derfor inviteres alle landets kommuners sundhedsansvarlige og lokale aftensskoler, så der bliver mulighed for at netværke i pauserne.

Sunde eksperter

Konference tager udgangspunkt i spørgsmålet: "Hvordan skaber vi bedst muligt motivation til sundere livsstil blandt borgerne?" En række eksperter på sundhedsområdet vil give deres bud på et svar – og de har alle en folkeoplysningsvinkel.

Netværk med kommunen

Udover en masse input fra kloge hoveder skulle konferencen også gerne give mulighed for, at man får netværket med folk fra sin egen kommune eller fra relevante organisationer. Derfor opfordres

deltagerne også til at forsøge, at få deres lokale kommunale embedsmænd lokket med. Der er allerede sendt en indbydelse til alle landets kommuner, men landssekretariatet hjælper gerne

til med at tage kontakt.

Tilmelding

Det samlede program og elektronisk tilmelding til konferencen finder du på www.netoplysning.dk. Det koster kr. 995,- pr. næse, men man kan søge om tilskud fra NETOP, der giver 50 procent af deltagerpris og transportudgifter (dog maksimum kr. 1.500,-). Sidste frist for tilmelding er 28. september.

Magasinet

I forbindelse med konferencen er der også lavet et lille magasin: Folkesundhed og folkeoplysning – en oplagt kombination. Magasinet indeholder interviews med de forskellige oplægsholdere fra konferencen sammen med beskrivelser af en masse gode eksempler på eksisterende samarbejder rundt omkring i landet. Magasinet er tænkt som et slags ekstra salgsargument, som foreningerne kan tage med, når de tager kontakt til kommunerne. Alle NETOPs foreninger har modtaget et eksemplar af magasinet – ligesom det er sendt ud sammen med invitationen til konferencen til kommunerne. Flere magasiner kan dog gratis rekvireres hos NETOP ved henvendelse til Lise Svenson på 33 93 00 96 eller mail: ingelise@netoplysning.dk

På sporet af klimaet

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

Foreningen Norden – som NETOP er medlem af – lancerer til november en storstilet og spændende kampagne for klimadebatten. Og NETOP er inviteret med.

Et kreativt samarbejde med DSB kommer Foreningen Nordens projekt, På sporet af klimaet, godt rundt i landet. Projektets mange lokale arrangementer finder nemlig sted på en række togstationer og banegårde. Helt præcis 11 stationer, fordelt over hele Danmark, lægger gennem november lokaler til en masse aktiviteter med udgangspunkt i klimaet.

Lokalt særpræg med nordisk vinkel

Det skal ikke være det samme 'show', der rejser rundt i landet. Tværtimod er det tanken, at

hver by har sit eget arrangement. Nogle elementer kan sagtens gå igen flere steder, men det er det lokale, der skal være omdrejningspunktet – det lokale og Norden. For naturligvis har Foreningen Norden det nordiske som en central del af sit virke. Og opfordringen til de lokale arrangementer er da også, at inddrage det nordiske perspektiv, for eksempel via en venskabsby. I øvrigt arbejdes der på to yderligere arrangementer, der skal finde sted på færger mellem Danmark og Sverige. Igen en oplagt nordisk vinkel.

NETOP er velkommen

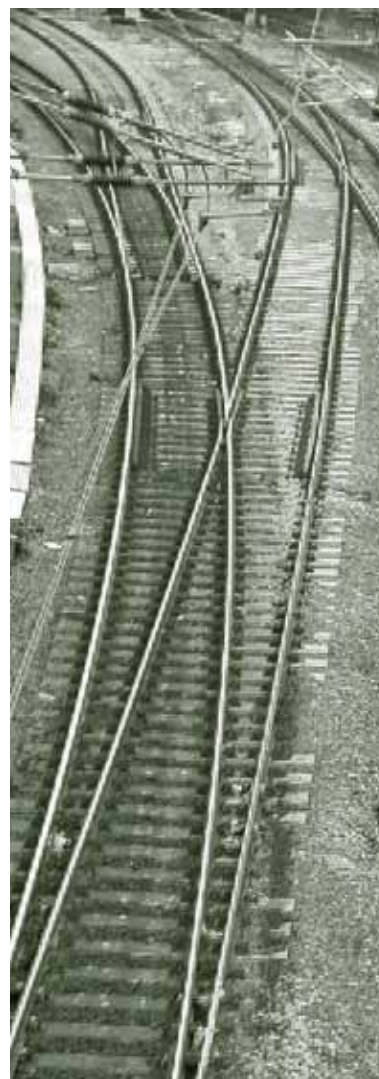
Endnu er de 11 arrangementer kun i planlægningsfasen, og Foreningen Norden vil hellere end gerne have input og gode ideer til aktiviteter på de forskellige byers programmer. Derfor opfordrer projektleder Torben Freij Jensen NETOPs foreninger i de relevante byer til at byde ind. Gode forslag modtages gerne!

Gang i stationerne

Forhåbentlig kommer de forskellige stationer til at emme af diskussioner, spændende begivenheder og kulturelle indslag i november måned. En masse forskellige foreninger og orga-

nisationer får sat spændende emner på dagsordenen. Og en masse danskere – både dem der opsøger den type arrangementer, og dem der tilfældigvis blot er på rejse gennem stationerne – får en aha-oplevelse.

Flere informationer om kampagnen kan fås hos projektleder Torben Freij Jensen, telefon: 51 22 55 60 og mail: nallacam@hotmail.com

Arrangementslisten

- 2. november: Albertslund station
- 4. november: Allerød station
- 5. november: Vordingborg station
- 10. november: Aalborg banegård
- 11. november: Frederikshavn-Göteborg
Göteborg-Frederikshavn
Helsingør-Helsingborg
- 16. november: Holstebro station
- 19. november: Skive station
- 23. november: Herning station
- 24. november: Århus banegård
- 25. november: Horsens station
- 26. november: Nyborg station
- 30. november: Odense banegård

STORT & SMÅT

Trædrejeseminar

10. – 11. oktober 2009 - Tidspunkt kl. 9.00 – 16.20 begge dage

Følgende instruktører fortæller, laver oplæg til debat og viser deres kunnen inden for hver deres område:

Johannes Rieber, Norge – alm. og avanceret trædrejning

Allan Bo Jensen, Fyn – udskæring af skulpturer med kædesav

Torben Agerskov, Gjesing, Norddjurs – buemageri

Niels Peter Miltersen, Vodskov – segment drejning

Se iverigt skolens hjemmeside.

Deltagerpris:

Hele seminaret: 465 kr. (pens. 330 kr.) incl. fri kaffe m.v.

En enkelt dag : 285 kr. (pens. 215 kr.) incl. fri kaffe m.v.

Du kan tilmelde dig allerede i dag via

e-mail eller skolens hjemmeside eller tlf. 86 62 62 31 kl. 12,00-13.30 på hverdage.

Seneste tilmelding den 2. oktober 2009

SKOLEN FOR *kreativ* FRITID

Viborg Husflidsskole - Håndværkervej 5-7 . 88. - Viborg - tlf. 86 62 62 32

info@SkolenForKreativFritid.dk - www.SkolenForKreativFritid.dk

Dansk Husflid er for alle med interesse for godt håndværk

- Inspirerende medlemsblad (revirer et gratis prøvenummer)
- Omfattende kursusprogram
- Medindflydelse
- Fagkredse
- Og meget mere...

dansk
Husflid

Geisrøvej 3
5200 Karsrinds
Tlf. 65 32 20 96
dansk@husflid.dk
www.husflid.dk

Ny forening

NETOP har fået en ny forening i Jægerspris. Foreningen hedder Foreningen Kreativ Fritid-09.

Foreningen har allerede fuld gang i aktiviteterne. Således udbydes kurser i en lang række kreative fag. Desuden er de begyndt på en spændende samarbejde med Museet Færggården, som blandt andet danner rammer om en række week-endkurser.

Foreningens formand er Kit Bach Wejhe og skoleleder er Ruth Rasmussen. Foreningens adresse er Fagerskærvej 9, 3630 Jægerspris. Kreativ.fritid-09@dlgpost.dk. Tlf. 22 37 66 44/20 86 33 49 og hjemmesiden findes på:

www.kreativfritid-09.dk.

Vi byder Kreativ Fritid-09 velkommen i NETOP.

NETOPweb i luften

Omsider er den nye version af NETOPs hjemmesidesystem færdigt. Fremover vil systemet kendes under navnet, NETOPweb. Eksisterende brugere af NETOPs hjemmesider vil kunne nikke genkendende til opbygningen og mange af funktionerne. Men de vil også kunne glæde sig over en række nye tiltag, heriblandt større frihed omkring layout, lettere arbejds-gange og så videre.

Interesserede kan tilmelde sig et af de fire kurser, der er arrangeret i henholdsvis Aalborg, Århus, Odense og København midt i oktober. Find flere oplysninger på www.netoplysning.dk

FORTÆL DET I NETOPnyt

I det nye NETOPnyt vil vi gerne fortælle mere om, hvad der sker rundt omkring i foreningerne.

Hvornår afholder I jeres messer og udstillinger? Får I et nyt hus? Har jeres folk jubilæum i foreningen?

Skifter I formanden ud? Er der andre ting, som kunne være interessante for os andre? Så skriv ind til Martin Hansen på mail: martin@netoplysning.dk eller ring på 33 93 00 96.

Grundlæggende lederkursus

– for nye skoleledere og bestyrelser

Er du ny i bestyrelsesarbejder, blevet formand eller skoleleder inden for det seneste år? I så fald kan du få meget ud af at deltage i dette års grundlæggende lederkursus.

Her kommer vi blandt andet omkring lovgrundlaget for aftenskolerne - folkeoplysningsloven samt alt hvad der hører med til administration af foreningen. Kurset finder sted den 10. - 11. oktober 2009 i Odense. Det er gratis at deltage, og NETOP dækker udgifter til transport. Du finder flere oplysninger og mulighed for elektronisk tilmelding på www.netoplysning.dk.